



Република Србија
Врховни касациони суд
Рев2 949/2015
04.11.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Љубице Милутиновић, председника већа, Јасминке Станојевић и Биљане Драгојевић, чланова већа, у парници тужиоца И.Р. из Н., чији је пуномоћник З.Ћ.Б., адвокат из Н., против туженог Привредног друштва за производњу и промет пекарских производа АД Ж. из Н., кога заступа пуномоћник Н.К., адвокат из Н., ради исплате увећане зараде за рад у сменама, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 2786/14 од 16.01.2015. године, у седници одржаној 04.11.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 2786/14 од 16.01.2015. године у ставу другом изреке, тако што се **ОДБИЈА** жалба туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Нишу П1 3908/13 од 08.05.2014. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 3908/13 од 08.05.2014. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да му на име разлике између исплаћене зараде и зараде која је требало бити исплаћена са увећањем од 26% за сменски рад за период од 01.08.2006. до 30.06.2010. године исплати укупан износ од 128.095,95 динара у појединачним месечним износима ближе означеним у том делу изреке са законском затезном каматом почев од 15. у месецу за претходни месец до коначне исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да у корист тужиоца на утврђене износе разлике зараде из става 1. изреке ове пресуде за период од 01.08.2006. до 30.06.2010. године изврши обрачун и уплату доприноса према одговарајућим институцијама и фондовима ПИО по стопи која важи у моменту обрачуна и уплате. Ставом трећим изреке, одбијен је компензациони приговор туженог да се утврди да потраживање тужиоца према туженом износи 128.095,95 динара према месечним износима и са каматом на начин како је то наведено у поднеску од 08.11.2011. године и да потраживање туженог према тужиоцу износи 82.247,15 динара, те да се изврши пребијање наведених узајамних потраживања. Ставом четвртим изреке, одлучено је о трошковима поступка.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 2786/14 од 16.01.2015. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у делу става 1. изреке којим је обавезан тужени да тужиоцу на име разлике између исплаћених зарада и зараде које су требале бити исплаћене са увећањем од 26% за сменски рад за период 01.08.2006. до 31.12.2009. године исплати појединачне месечне износе ближе означене у изреци побијане пресуде са законском затезном каматом на сваки месечни износ почев од 15. у текућем месецу за претходни месец, у делу става 2. изреке којим је обавезан тужени да тужиоцу на утврђене износе разлике зараде за период од 01.08.2006. до 31.12.2009. године изврши обрачун и уплату доприноса према одговарајућим институцијама и фондовима ПИО по стопи која важи у моменту обрачуна и уплате, и у ставу трећем изреке. Иста пресуда преиначена је у преосталом делу става 1. изреке којим је обавезан тужени да тужиоцу на име разлике између исплаћених зарада и зарада које су требале бити исплаћене са увећањем од 26% за сменски рад, за период од 01.01.2010. до 30.06.2010. године као и у преосталом делу става 2. изреке у односу на уплату доприноса према одговарајућим институцијама и фондовима ПИО по стопи која важи у моменту обрачуна уплате, тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца. Ставом трећим изреке, преиначена је одлука о трошковима поступка тако што је обавезан тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка плати 191.720,00 динара у року од 15 дана од дана пријема пресуде, док је захтев тужиоца од досуђеног до износа од 239.720,00 динара одбијен као неоснован.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужилац је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код туженог по уговору о раду бр. 955/133 од 01.10.2002. године. У спорном периоду обављао је послове помоћника руководиоца линије за дељење и обликовање тестаних комада хлеба. Према уговору о раду из 2002. године чланом 10. предвиђено је да се зарада запосленог утврђује на основу броја бодова и то за тужиоца 230 бодова. Истим чланом прописано је да запослени има право и на увећану зараду у складу са законом, ПКУ и општим актима послодавца као и да се зарада исплаћује по правилу три пута у месецу, а најмање једанпут у месецу. Тужилац је у периоду од 01.08.2006. до 31.12.2009. године радио и то: једне недеље од 17 часова до 23 часа, друге недеље од 23 до 06 часова, а треће недеље од 06 до 10 или 11 часова у зависности од потреба процеса производње, а у периоду од јануара 2010. године до јуна 2010. године радио је по моделу 12/36. Вештачењем од стране вештака финансијске струке утврђено је да тужени у обрачуну зараде за тужиоца није посебно исказао обрачун накнаде на име сменског рада. Вештачењем је утврђена висина те разлике за спорни период. Допунским налазима вештака финансијске струке од 06.10.2010. године, 15.11.2010. године, 28.09.2011. године, 15.03.2012. године и 09.07.2012. године утврђена је разлика зараде у висини зараде према уговору о раду и Колективном уговору. На основу допуне налаза вештака од 28.09.2011. године тужени је

поднеском од 14.11.2011. године истакао компензациони приговор према тужиоцу у погледу више исплаћене зараде обрачунате по уговорима о раду и предвиђеног коефицијента по КУ.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да тужени као послодавац у уговору о раду који је закључио са тужиоцем није исказао структуру коефицијента зараде тужиоца, да је број бодова упоредног радника са IV степеном стручне спреме, који није радио у сменама већи од тужиоца и да увећана зарада за сменски рад није садржана у броју бодова за одређено радно место, ни у коефицијенту, па самим тим ни у основној заради, па је основан захтев којим тужилац потражује накнаду зараде за сменски рад која је досуђена на основу налаза и мишљења вештака финансијске струке.

По оцени другостепеног суда потраживање тужиоца је оправдано за период 01.08.2006. до 31.12.2009. године, док је захтев за период од 01.01.2010. до 30.06.2010. године као и уплату доприноса за овај период тужбени захтев неоснован јер по оцени другостепеног суда у овом периоду тужилац није радио у сменама због чега му за наведени период не припада право на тражену разлику зараде по том основу.

Становиште другостепеног суда је погрешно.

Запослени има право на увећану зараду за рад у сменама ако такав рад није вреднован при утврђивању основне зараде – најмање 26% од основице (члан 108. став 1. тачка 2. и став 4. Закона о раду). Под радом у сменама подразумева се ефективан рад чији се почетак и завршетак помера из дана у дан (I, II и III смена) или из недеље у недељу. Зарада за рад ноћу и рад у сменама повећава се најмање за 26% на основу цитиране законске одредбе с обзиром да је рад у сменама посебан услов рада због периодичног мењања радног времена које непосредно утиче на располагање радника слободним радним временом и има као последицу повећан напор приликом прилагођавања породичних обавеза и других активности.

У овом случају и по оцени Врховног касационог суда, тужилац је радио по сменама (постојао је унапред утврђен редослед по ком се запослени на истом послу смењује). С обзиром да овај сменски рад није урачунат у коефицијент за основу зараду, то је правилно првостепени суд и за овај период тужиоцу досудио накнаду у смислу члана 108. став 1. тачка 2. и став 4. Закона о раду, члана 106. став 1. тачка 4. и члана 105. ПКУ, и обавезао туженог да на ове износе уплати доприносе у корист тужиоца надлежним фондовима ПИО на основу члана 105. став 2. Закона о раду.

На основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа- судија
Љубица Милутиновић,с.р.**